

Čermin, Jan

Jan Keller

In: Fasora, Lukáš; Čermin, Jan; Čerminová, Jana; Hanuš, Jiří; Málíková, Michaela. *Sto tváří, sto příběhů : vybrané osobnosti v dějinách Filozofické fakulty Masarykovy univerzity*. Vydání první Masarykova univerzita, 2020, pp. 400-403

ISBN 978-80-210-9382-9; ISBN 978-80-210-9605-9 (online ; pdf)

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/143158>

Access Date: 19. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

Jan Keller

Národnost: česká

Datum narození: 23. leden 1955

Místo narození: Frýdek-Místek

Sociální zařazení: Jan Keller pochází z Metylovic. Ve Frýdku-Místku absolvoval základní i střední školu. Po dokončení vysokoškolského studia oborů historie a sociologie na filozofické fakultě v Brně získal v roce 1980 doktorský titul a tři měsíce působil jako interní aspirant ČSAV. V následujících letech pracoval mimo jiné jako závozník v nošovickém pivovaru a učil na střední pedagogické škole v Havířově. Od roku 2000 působí jako profesor na Fakultě sociálních studií Ostravské univerzity. Sociolog Jan Keller je aktivní levicově orientovaný spisovatel a publicista, který pravidelně přispívá do mnoha nejčtenějších periodik. V roce 2013 byl zvolen poslancem Evropského parlamentu jako nestraník na čele kandidátky ČSSD. Má tři děti a je potřeť ženatý.

Akademické působení

Jan Keller vystudoval historii a sociologii na Filozofické fakultě Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Brně. V roce 1980 zde obhájil disertační práci, v níž se věnoval rozboru koncepce dějin v díle německého sociologa Maxe Webera. Po tříleté přestávce, kdy po odchodu z university vystřídal několik zaměstnání, se v roce 1983 vrátil zpět na filozofickou fakultu – nastoupil jako odborný asistent na katedře sociálních studií. Jako stipendista francouzské vlády absolvoval v 80. letech a na počátku let 90. několik studijních pobytů na univerzitách v Bordeaux, Aix-en-Provence a na pařížské Sorbonně. Na počátku 90. let byl členem francouzsko-českého výzkumného týmu vedeného sociologem Alainem Tourainem, jenž se zabýval zkoumáním probíhající transformace postkomunistických zemí. I díky absolvovaným stáží pak Jan Keller v roce 1992 obhájil svou habilitační práci věnovanou byrokratizaci státní správy v předrevoluční Francii. O sedm let později, v roce 1999, pak byl na Masarykově univerzitě jmenován profesorem sociologie a environmentalistiky. V rámci brněnské univerzity se výrazně podílel na vzniku oboru humanitní environmentalistiky.

Po odchodu z filozofické fakulty přednášel na Fakultě sociálních studií MU a krátce vyučoval též ve Francii na univerzitě v Rennes. Později nastoupil jako profesor na Zdravotně sociální fakultě (dnešní Fakulta sociálních studií) Ostravské univerzity, kde dodnes působí. Pravidelně přednáší též na univerzitě ve francouzském Lille. Mezi hlavní oblasti jeho vědeckého zájmu se řadí dějiny sociologie, modernizace a globalizace společnosti, problematika sociálního státu, trvale udržitelného rozvoje a společenských souvislostí ekologických problémů.

Ocenění vědeckou komunitou

Profesor Keller přednášel na mnoha zahraničních univerzitách a během svého akademického působení byl zapojen do celé řady vědeckých výzkumů. Byl řešitelem několika grantů GA ČR, které mu umožnily publikovat

sociologické přehledové práce v edici Sociologického nakladatelství v Praze. V roce 2000 dokončil úspěšnou knihu *Vzestup a pád středních vrstev*, v roce 2007 vydal publikaci *Teorie modernizace*.

Za svou práci zabývající se environmentalistikou byl oceněn v roce 1999, kdy získal Cenu ministra životního prostředí, udělovanou organizacím a osobnostem za přínos pro zlepšení životního prostředí. Jeho úspěšná publikace *Tři sociální světy* (2010) získala Cenu Hospodářského klubu Slovenska v Bratislavě a Cenu Akademie literatury české v Praze. Od prezidenta Miloše Zemana obdržel 28. října 2013 medaili Za zásluhy o stát v oblasti vědy.

Veřejná činnost

Jan Keller se hlásí k levicové politické orientaci a již od mládí je občansky i politicky velmi aktivní. Jako osmnáctiletý vstoupil v roce 1973 do Komunistické strany Československa, jejímž členem byl v 70. a 80. letech. Jeho zájem o environmentální problematiku jej v roce 2009 vedl k neúspěšné kandidatuře do Evropského parlamentu za Demokratickou stranu zelených. Při prvních přímých prezidentských volbách v roce 2013 působil jako poradce kandidáta Jiřího Dienstbiera. Europoslancem se Jan Keller stal v roce 2014, kdy uspěl ve volbách jako nestranický lídr kandidátní listiny České strany sociálně demokratické. V Evropském parlamentu od té doby působí jako člen Výboru pro zaměstnanost a sociální věci.

Je známý svými levicovými názory a kritikou neoliberalismu. V roce 2003 inicioval protestní akci požadující stažení české protichemické jednotky z Kuvajtu a zastavení české podpory chystanému útoku USA a jejich spojenců proti Iráku. Zapojil se rovněž do kampaně pro zamezení plánované výstavby amerického protiraketového systému v Brdech (2006–2008).

Profesor Keller je autorem několika desítek odborných i popularizačních knih a napsal rovněž řadu učebnic. Ve svých pracích se často zabývá racionalitou moderní společnosti (např. publikace *Nedomyšlená společnost*, 1992; *Dvanáct omylů sociologie*, 1995; *Abeceda prosperity*, 1997; *Politika s ručením omezeným*, 2001; *Nejistota a důvěra aneb K čemu je modernitě dobrá tradice*, 2009 či *Odsouzení k modernitě*, 2015), společenskými aspekty ekologických problémů (*Až na dno blahobytu*, 1993; *Šok z ekologie*, 1996; *Naše cesta do prvohor*, 1998), byrokracií a byrokratizací (*Sociologie organizace a byrokracie*, 1996), problematikou sociálního státu (*Soumrak sociálního státu*, 2005), otázkami vzdělanosti (*Vzdělanostní společnost? Chrám, výtah a pojišťovna*, 2008) nebo fenoménem sociální exkluze (*Posvícení bezdomovců*, 2013). Ve své úspěšné publikaci *Tři sociální světy* (2011) se Keller věnuje problematice sociální stratifikace. V roce 2017 vyšla jeho publikace *Evropské rozpory ve světle migrace*, kde analyzuje současné problémy Evropské unie. Je též autorem několika učebnic, jako např. *Úvod do sociologie* (1992), *Dějiny klasické sociologie* (2004) nebo *Úvod do filozofie, sociologie a psychologie* (2008).

Jako aktivní publicista uveřejnil Jan Keller od roku 1998 již více než tisíc komentářů a článků. Pravidelně přispívá do deníku *Právo* a jeho texty vycházejí i v mnoha dalších periodikách, např. v *Lidových novinách*, *Britských listech* či *Haló novinách*.

Evaluace

Jan Keller je známý český sociolog, filozof, politolog, spisovatel a publicista, autor mnoha odborných i popularizačních knih. V roce 2013 obdržel z rukou prezidenta medaili Za zásluhy o stát v oblasti vědy a o rok později byl zvolen poslancem Evropského parlamentu.

Ohlasy

Jan Keller, přiznejme si to, není jen akademický autor, je už také fenoménem sám o sobě. Je možno ho nazvat mnoha přívlastky. Je sociologem levicovým a kritickým. Je badatelem sondujícím moderní úzkosti, je sociologem stejně tak aktivistickým jako aktivním, neboť sociologie je pro něj nástrojem změny. Píše rád a často. Je ironický, neodpouštějící, ve svém psaní hyperaktivní, přesvědčivý, protože svým idejím věří. \ [Jan Jandourek](#)

Jan Keller je jedna z našich nejvýraznějších nezávislých osobností s levicovými názory, která se velmi úspěšně prosazuje ve veřejném životě. \ [Bohuslav Sobotka](#)

Na život člověk nadává,
projíždím městem Ostrava.
Pozoruji elektrárnu Třebovice,
slepice je lepší na paprice.
Profesor Keller tu učí,
jak bezdomovcům v břiše kručí!

([ULČÁK, Zbyněk. Život je černý i bílý. Drnovice: Drnka, 2015, s. 75.](#))

V Americe utíká ropa,
roste nám ekologická stopa.
Končí se přírody nádhera,
vzpomínám na profesora Kellera!

([Tamtéž, s. 124.](#))

Prameny a literatura

ČTK, jih. *ČSSD do evropských voleb asi povede sociolog Jan Keller* [online]. 2014. [cit. 21. května 2018]. Dostupné z: <https://zpravy.e15.cz/domaci/politika/cssd-do-evropskych-voleb-asi-povede-sociolog-jan-keller-1053464?fb_comment_id=489943067793340_2591869#f14c944e3b37b34>.

Jan Keller [online]. [cit. 21. května 2018]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Jan_Keller>.

Jan Keller [online]. [cit. 21. května 2018]. Dostupné z: <<http://www.nasipolitici.cz/cs/politik/3040-jan-keller>>.

Jan Keller [online]. [cit. 21. května 2018]. Dostupné z: <http://www.europarl.europa.eu/meps/cs/124695/JAN_KELLER_cv.html>.

Jan Keller [online]. [cit. 30. května 2018]. Dostupné z: <<https://www.osu.cz/jan-keller/13387/#2-zivotopis>>.

MORAVEC, Václav. *Sociolog Jan Keller považuje za základní problém sociální struktury ČR to, že se nedaří vybudovat dostatečně silné střední vrstvy* [online]. 2005. [cit. 11. června 2018]. Dostupné z: <http://www.bbc.co.uk/czech/interview/story/2005/09/050913_keller.shtml>.

Neoficiální stránky Jana Kellera [online]. [cit. 21. května 2018]. Dostupné z: <http://www.darius.cz/jankeller/index_pro.html>.

Prof. PhDr. Jan Keller, CSc. – europoslanec za ČSSD, sociolog [online]. [cit. 21. května 2018]. Dostupné z: <<https://www.cssd.cz/nasi-lide/jan-keller/>>.

ŠMÍDEK, Leoš. *Prof. PhDr. Jan Keller, CSc. – myšlenky a názory*. Zlín, 2014. Bakalářská diplomová práce. Fakulta humanitních studií Univerzity Tomáše Bati. [cit. 29. května 2018]. Dostupné z: <http://digilib.k.utb.cz/bitstream/handle/10563/29360/%20m%EDdek_2013_dp.pdf?sequence=1>.